דאורייתא ולבסוף תני לישנא דרבגן ומאי

לישנא דרבנן דאסר לה אכ"ע כהקדש וניתני

הכא האיש קונה משום דקא בעי למיתנא

סיפא וקונה את עצמה בדידה תנא נמי רישא

בדידה וניתני האיש קונה ומקנה משום דאיכא

מיתת הבעל דלאו איהו קא מקני ¢מן שמיא

הוא דמקני לה ואב"א אי תנא קונה ה"א

אפילו בע"כ תנא האשה נקנית "דמדעתה

אין ישלא מדעתה לא ומאי איריא דתני

שלש ליתני שלשה משום דקא בעי למיתני

דרך ודרך לשון נקבה הוא דכתיב יוהודעת להם את הדרך ילכו בה ואלא הא יידתניא

יבשבעה דרכים בודקין את הזב ניתני שבע משום דקא בעי למיתני דרך ואשכחן

. דרך דאיקרי לשון זכר דכתיב יבדרך אחד

יצאו אליך ובשבעה דרכים ינוסו לפניך אי

הכי קשו קראי אהדדי וקשיא נמי מתני'

אהדדי קראי אהדדי לא קשיין הכא דבתורה

קאי ותורה איקרי לשון נקבה דכתיב יתורת

ה' תמימה משיבת נפש כתב לה בלשון

נקבה התם דבמלחמה קאי דדרכו של איש

לעשות מלחמה ואין דרכה של אשה לעשות

שדרכם לעשות המלחמה: [מפני מה אמרה תורה כי יקח ובו'. פי׳ דמשמע בע״כ ולא כתיב כי מלקח דמשמע מדעתה"] ת״י:

אתרוג שוה לאילן בג' דרבים. פי' בקונטרס לערלה ולרבעי ולשביעית דלענין שביעית הולכין בפירותיו אחר חנטה כאילן ולא בתר

דמשמע דאין רבעי נוהג בשאר אילנות וי"ל דה"ק כרם רבעי כל היכא דמני למתני והיכא דל"מ למתני לא 🌣 פליגי עליה דלא פליגי התם

לומר שלה יסבור שום תנה נטע רבעי דשמה בר מההיה דאתרוג היכה פלוגחה דחנהי בהדיה בשום מקום ולה נחלקו אלה לסתום המשניות דסוף מס' מעשר שני ובשאר דוכתין אי כמאן דסבר (פרסות דף לה.) נטע רבעי אי כמאן דסבר (שם) כרם רבעי לידע כמאן הלכתא

וי"מ דאפי' מאן דתני כרם רבעי מודה בשאר אילנות דמדרבנן נוהג והכא מדרבנן קאמר ויש לנו נפקותא בדבר דאי פליגי דמאן דתני

כרם רבעי דוקא אבל בנטע אין רבעי כלל אפילו מדרבנן ואמרו (שבת דף קלט.) כל המיקל בארץ הלכה כמותו בחולה לארץ וא"כ עכשיו

בחו"ל אין דין רבעי נוהג באילנות ואי מדרבנן כ"ע מודו דנוהג בשאר אילנות ה"ה בחו"ל דרבעי נוהג מדרבנן ומה שפי" בקונטרם לשביעית

אזלינן בתר חנטה כאילן ולא בתר לקיטה כירק משמע מתוך פירושו דבירק אזלינן בתר לקיטה לענין שביעית ולא דק דבמס' שביעית (פ"ט מ"א)

תנן כל הספיחים מותרין חוץ מספיחי כרוב והקשה רבינו נסים דבפרק מקום שנהגו (פסחים דף נא:0) תני איפכא ותירץ דבההיא דמס' שביעית

דקתני כל הספיחים מותרין מיירי בספיחים של ערב שביעית שנכנסו בשביעית דכיון שגדלו רובן בששית הם כשל ששית ומותרין אף לסחורה

חוץ מספיחי כרוב שהם אסורין לסחורה כדין שביעית או אחר הביעור לאכילה כדמפרשינן בירושלמים? דכל ירק אתה יכול לעמוד עליו בין חדש

בין ישן אבל ספיחי כרוב שדרכוש לגדל אמהות אמהות ויש עלין שהם גדלים בשביעית ושמא יקח מן העלין שהן אסורין ויאמר מן האמהות לקחתי וההוא דמקום שנהגו (שם) דקתני כל הספיחים אסורים מיירי בספיחים שגדלו בשביעית ואליבא דרבי עקיבא 🌣 דדריש וכי

לקיטה כירק וא"ת השתא משמע דרבעי נוהג באתרוג א"כ קשה מהכא למ"ד תני כרם רבעי בריש כילד מברכין (ברכות דף לה.)

דעלמא והלכה והיתה לאיש

אחר מדעתה משמע וע"ע רש"י לקמן מד. ד"ה

קדושין דמדעתה דבעינן דעת המקנה], ג) [ל"ל

דעת המקנה], ג) [ל"ל דתנן], ד) [זבין פ"ב מ"ב

נזיר סה:], ה) [בכת"י:

וכל"ל. (יעב"ן)], ו) ק"ל

תקת, ז) נדה לא:, ה) נזיר סה: זבין פ"ב מ"ב, ט) ר"ה

ד: סוכה לט: בכורים פ"ב

מ"ו. י) ובכת"י: דבעי,

נדפו״ר: דבעא], ל) [לקמן יד ע״א], ל) (לפנינו שם

במשנה הם שני בבות נפרדים) מ) [בדפו״ר: פליג. וכן בסמוך], () [ושם

ד"ה כל], ס) [שביעית פ"ט ה"א], ע) [בדפו"ר:

שדרכן], פ) [בפסחים שם],

תורה אור השלם

שְׂדוֹת בַּכֶּסֶף יִקְנוּ וְכָתוֹב בַּסֵּפֶר וְחָתוֹם

וְהָעֵד עֵדִים בְּאֶרֶץ בִּנְיָמִן וּבְסְבִיבֵי יְרוּשְׁלֵם וּבְעָרֵי וּבִסְבִיבֵי יְרוּשְׁלֵם וּבְעָרֵי

יְהוֹדָה וּבְעָרֵי הָהָר וּבְעָרֵי הַשָּׁפֵּלָה וּבָעָרִי הַנֵּגֵב כִּי

2. וְהִזְהַרְתָּה אֶתְהֶם אֶת

בַּיִּדְיָהְיָּהְ יָּהִיּגְיָהֵם יָּהְּר הַחְקִּים וְאֶת הַתּוֹרת וְהוֹדַעְתָּ לְהָם אֶת הַדֶּרֶךְ

יַנְלַבוּ בָה וְאֶת הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר יַּעֲשׂוּן: שמות יח כ שמות יח כ

שמות יח כ 3. יִתַּן יְיָ אֶת אֹיְבֶּיךְ הַקְּמִים עָלֶיךְ נָגְּפִים

י איקיף גופים עליך גופים לפניך פּקרך אַקר יצאו לפנים אַליך גופים אַליך גופים אַליך ובשבעה דְרָבִים יִנוּסוּ לְפָנֵיך:

.4 תּוֹרַת יְיֶ הְמִימְה מְשִׁיבַת נְפָשׁ עֵדוּת יִיְ

נאמנה מחכימת פתי:

זוויים יט זו 5. דֶּרֶךְ הַנָּשֶׁר בַּשְּׁמִיִם דֶּרֶךְ נָחָשׁ עֲלֵי צוּר דֶּרֶךְ

ירמיהו לב מד

ت"ط],

אשה באונס נמי

א מיי׳ פ״ד מהל׳ אישות הל״א סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סי

מב סער א:

מני פ"ב מהלי מחוסרי כפרה הל"ב: ב ומיי' פ"ה מהל' איסורי ביאה הלכה א טוש"ע י"ד סי׳ קפג סעיף אן: ו ד מיי׳ פ״א מהל׳ מעשר ז מיי פי ט מיי מעם מהלי שני הל"ה ופ"ד מהלי מיטה ויובל הלי"ב מוש"ע י"ד סי שלא סעיף

→ מוסף רש"י

דמדעתה אין שלא מדעתה לא. והלכה והיתה לאיש אחר (דברים כד) מדעתה משמע ויבמות (לקמן מד.). משיבת משיבחו מדרכי שדרכו של איש לחזר על אשה. לדס פנוי מכקש ומחור עד שנושל (נדה לא:). דדרכא דמיכלא יתירא. וטעינת משוי יותר מדאי וכל הדרכים האמורים כאן מביאים לידי זיבה. (נדיר טה:). אתרוג שוה לאילן בג' דרכים. לילך לאידן בג' דרכים. ניקך אחר חנטה לענין ערלה ורבעי ושביעית (ר"ה יד:) לערלה שנוהג בו כאילן, וכן רבעי נוהג בו, ולשביעית דאזלינן ביה בו, ולשביעית דאזלינן ביה לענין שביעית בתר חנטה שבשעת לקיטתו מישורו. שאם חננוה בשניה עישורו, שמט מונשים בשנים וגלקטה בשלישית, מחעשר כדת שנה שלישית כירק, לפי שאף הוא דרכו ליגדל על כל מים (ר"ה יד:). שאם חנט בשנה שניה. שמעשרותיה מעשר ראשון ומעשר שני, ונלקטו בשלישית לשמיטה, שמעשרותיה מעשר ראשוו ומעשר עני, מתעשר כדין מעשר שלישית, ואילו שאר משבו שה מול מירותיהן הילנות שחנטו פירותיהן בשניה ונלקט בשלישית, מתעשרין כדין שניה, ולענין מעשר השוו אתרוג וירקות דרבנן ומעשר גורן ויקב דלורייתל, ובגורן ויקב ללורייתל, ובגורן ויקב ילפינן בר"ה (יג:) ממעשר השנה שמתעשר החר השנה שהבילו שליש מקרלי, ומעשר דבריהם אגורן ויקב, מה גורן ויקב מיוחדים שגדלים על רוב מים, דהיינו מי גשמים, ומתעשרין לשנה שטברה. אם כל הגדיליו טל טעברה, מן כני הגדיפין על רוב מים כגון פירות האילן, מתעשרין לשנה שעברה, ילאו ירקות שגדילין על כל מים שמתעשרים לשנה הבאה, ואתרוג נמי גדל על

כל מים כירק (סוכה מ.).

תום' ר"י הזקן ראורייתא. דכתיב לשון קנין בכסף. והא דתנן בשבעה וכו'. בזבין פרק

ַן מ״בן היא שנויה.

אי נמי שדות בכסף יקנו. והא דלא מייתי קנין שנכתב בתורה מכסף מקנתו (ויקרא כה) משום דבעי לאתויי קנין דשדה וקשה א"כ ה"ל לאתויי השדה אשר קנה אברהם וי"ל דמההיא ליכא למידק דאיכא למימר השדה אשר קנה אברהם בחזקה או בשטרא

דהא לא כתיב השדה אשר קנה נכסף: ראסר לה אכ"ע בהקדש. והרי את מקודשת לי כלומר להיות לי מקודשת לעולם בשבילי כמו (נדרים ד' מת.) הרי הן מקודשין לשמים להיות לשמים ב ופשטא דמילתא מקודשת לי מיוחדת לי ומזומנת ליג ומיהו אם היה אומר טלית זו מקודש לי אין נראה שיועיל דגבי אשה במה דמתיחדת להיות לו היא נאסרת לכל אבל בככר

וטלית לא שייך למימר הכי: אר תנא קונה ה"א בע"ב. ואע"ג דתני האיש מקדש דמשמע בע"כ היינו משום דכבר אשמועינן הכא דבע"כ לא והא דקתני היבמה נקנית ולא קתני היבם קונה י) בע"כה איידי דקתני האשה נקנית תני נמי סיפא היבמה נקנית דנקנית משמע מדעתה ומשמע בע״כו:

ליתני שלשה. פירוש משום דכל התורה כולה בלשון זכר נאמרה: קשו קראי אהדדי. אע"ג דמלינו כמה דברים שנקראים בלשון זכר ונקבה דכתיב (יחוקאל ב) יד שלוחה אלי והנה בו מגילת ספר וכן השמש באה (בראשית טו) השמש יצא (שם יע) המחנה האחת והכהו (שם לב) וכן בלשון חכמים מלינו (שבת דף כא.) גבי נר שכבתה אין זקוק לה נר שכבה (שם דף מד.) הלכה חמורך טרפון (סנהדרין דף לג.) השוכר את החמור והבריקה והוליכה בהר (ב"מ דף עח.) לא הספיק בעל הפרה למשוך את החמור עד שמת החמור (כתובות דף עו.) וכהנה רבות מיהו היכא דאיכא לשנויי משנינן ובקראי נמי יש שום דרשה אי נמי לפי שראה המשניות ששינו לשונם אחרי שני הפסוקים היה רולה לתת בהם טעם ודקדוק עליהס: הבא דבתורה קאי ותורה איקרי לשון נקבה. וח״ת מלחמה נמי איקרי לשון נקבה דכתיב (שמואל א לא) ותכבד המלחמה אל שאול ותוסף (עוד) המלחמה (שם יט) ועוד כי היכי דקאמר דרכו של איש לעשות מלחמה ולא אשה ה"נ דרכו של איש ללמוד תורה ולא אשה וי"ל דלא דמי דהכא בתורה גופיה קאי דקרי הכתוב בלשון דרך ולא קאי בלומדיה וכתוב ילאו אליך (דברים כח) אאנשי מלחמה קאי והם האנשים

וניסני הכא האיש קונה. כי היכי דתני בלישנא דרבנן האיש מקדש: וניסני. הכא האיש קונה בג' דרכים: ומקנה. אותה לעלמה בשתי דרכים: ומשני משום דאיכא. בהנהו ב' דרכים מיתת הבעל: בודקים אם הוב. במאכל ובמשתה בחולי במשא בקפינה ומראה והרהור שמא מחמת אחד מהן ראה ואנום הוא וטהור דרחמנא אמר (ויקרא טו) אי נמי ישדות בכסף יקנו תני האשה נקנית וניתני התם האיש קונה מעיקרא תני לישנא

מבשרו מאיליו ולא מחמת אונס והאשה באונס נמי מטמאה כדאמר בפ' בנות כותים (נדה דף לו:) כשהוא אומר כי יזוב זוב דמה הרי אונס אמור: ופרכינן מ"ט תני שלש. משום דרכים קאמרת: ליתני דברים וניתני שלשה. כי חורחה דגמרה: ותני תרתי משום חדת. בתמיה שינה לשון כסף ושטר משום ביחה היה לו לילך אחרי הרוב: הא מני. דתני לשון דרך בקדושי אשה ר"ש היא דאמר אורחא דארעא שייך בהו: אבידה. אחת מצלעותיו: בג' דרכים. ערלה ורבעי נוהג בו כאילן ולענין שביעית הולכין בפירותיו אחר החנטה כאילן ולא אחר לקיטה כירק: ולירק בדרך אחד. שבשעת לקיטתו עישורו שאין הולכין בו לענין מעשרות אחר חנטה כשאר אילנות אלא אחר שנה שנלקט בו כירק כדמפרש טעמיה לקמן. המעשרות משתנות כסדר השנים שנה ראשונה של שמיטה מעשר ראשון ושני וכן בשניה אבל שלישית מעשר ראשון ומעשר עני ואם חנט בשניה ונלקט בשלישית בשאר אילנות אחר חנטה

ובאתרוג אחר לקיטה כירק:

מלחמה כתב לה בלשון זכר מתני' אהדדי לא קשיין הכא דלגבי אשה קאי קתני לה בלשון נקבה התם דלגבי איש קאי דדרכו של איש ליכדק ואין דרכה של אשה ליבדק דהא יאשה נמיס באונם מיממאה תני לשון זכר מ"מ תני שלש

משום דרכים ניתני דברים וניתני שלשה משום דקבעי למיתני ביאה וביאה איקרי דרך דכתיב יודרך גבר בעלמה כן דרך אשה מנאפת הא תינח

ביאה כסף ושמר מאי איכא למימר משום ביאה ותני תרתי אמו חדא הגך נמי צורך ביאה נינהו ואכ"א הא מני ר"ש היא דתניא ר"ש אומר מפני מה אמרה תורה °כי יקח איש אשה ולא כתב כי °תלקח אשה לאיש מפני שדרכו של איש לחזר על אשה ואין דרכה של אשה לחזר על איש משל לאדם שאבדה לו אבידה מי חוזר על מי בעל אבידה מחזר על אבידתו והא דתנן ®בז' דרכים בודקין את הזב ליתני דברים התם הא קמ"ל דדרכא דמיכלא יתירא לאתויי לידי זיבה ודרכא דמישתיא יתירא לאתויי לידי זיבה והא דתנן ∞יאתרוג שוה לאילן בג' דרכים ליתני דברים

משום דבעינן מתני סיפא ולירק בדרך אחד סיפא נמי ניתני דבר

אָניָה בְּלֶב יָם וְדֶרֶךְ גָּבֶּר בְּעַלְמָה: כֵּן דֶּרֶךְ אִשְׁה בָּעלְמָה: כֵּן דֶּרֶךְ אִשְׁה מנאפת אכלה ומחתה פִיהָ וְאָמְרָה לֹא פְּעֵלְתִי אָוָן: משלי ל יט - כ אָוֶן: משלי ליט - כ 6. בִּי יָקַח אִישׁ אִשְּׁה וּבָא אַלֶּיהָ וּשְׁנֵאָה:

מוסף תוספות

א. וכסף השדה לא בא ב. פי׳ כגון קדשי קדשים שמותרים לכהנים שבזכרי אישה זו שוחקדשה הוחרה לכעלה מובא בתוס' הרא"ש. ג. כמו וקדשתם היום ומחר דמתרגמינן ותזמנינון. תוס' הרא"ש. ד. דלא הוי מפרשינן ליה שיהא אסור לכל להיות לי. שם. (ועי׳ חזו״ה סימן קמח). ה. אע"ג דבע"כ מיבם לה. האשה נקנית דמשמע נמי בע"כ י"ל דקונה משמע בע כיין קונה משמע ודאי בע״כ אבל ניקנית משמע בין מדעתה בין . בע"כ ותפשת מועט תפשת. רשב״א. (ועי״ ריטנ״א), ז. דתלקח משמע שתזמין עצמה ותתרצה בכך דומיא דניקנית

דמתני׳ אבל כי יקח משמע אפי׳ בע״כ כעין האיש קונה. לשנ״ל.

מאחר